

Однією із найважливіших умов мовної підготовки студентів є врахування їх індивідуальності, що дозволяє визначити відповідність їх індивідуальних характеристик вимогам певного фаху. Важливо, щоб студенти не лише отримували нові знання, а й розвивали навички саморозвитку, самовизначення, у т. ч. й професійного. Ефективність навчання значною мірою залежить від рівня самостійної підготовки студентів, адже в сучасних умовах стрімкого розвитку науки і техніки, накопичення різної інформації важливо збудити інтерес до навчання, спонукати студентів до самостійного здобуття знань. Завдяки самостійній роботі вони набувають навичок орієнтації в науковій літературі, раціонального опрацювання теоретичних положень, викладених у підручниках і посібниках, свідомого виконання різних практичних вправ і завдань. При цьому використовуємо різні форми самостійної роботи: конспектування, анотування наукових статей, опублікованих в економічній періодиці, написання рецензій, резюме, есе, підготовка доповідей, виступів, повідомлень на актуальні економічні теми, які є усними формами репрезентації студентських наукових досліджень. Однією з ефективних форм самостійної роботи студентів є словникова робота, що має на меті збагатити словниковий запас студентів науковою термінологією, розвинути навички роботи з довідниковою, лексикографічною літературою. Студенти знайомляться зі словниками різних типів і на основі проведених спостережень укладають власний словник-мінімум наукових термінів, який охоплює загальнонаукові терміни та вузькоспеціальні. Така робота, на наш погляд, сприяє активізації й унормуванню термінологічних засобів у професійному мовленні, підвищенню рівня фахової мовної компетентності. Виконану самостійну роботу перевіряємо на практичних заняттях та під час індивідуальної роботи. Як показує досвід, вдало організована самостійна робота студентів є ефективним методом, сприяє активізації навчальної діяльності та глибокому оволодінню фахової мови.

*І. А. Колесникова, доц.,
кафедра української мови та літератури*

ОРФОГРАФІЧНИЙ ТРЕНІНГ ЯК ФОРМА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ У КУРСІ «УКРАЇНСЬКА СЛОВЕСНІСТЬ»

Для організації індивідуальної роботи з орфографії треба вивити рівень грамотності студентів. Тестування, яке проводилось

за останні роки, доводить, що за цим показником виділяються такі рівні: 1) нульовий, 2) низький, 3) середній, 4) високий.

Відповідно до цього добираються різні типи завдань, що є основою орфографічного тренінгу. Для студентів першої групи (нульовий рівень) потрібно повторити весь шкільний курс з української мови, звертаючи увагу на складні випадки написання, наприклад: правопис слів іншомовного походження, правопис складних слів тощо. Крім того, слід проводити тренінг з такими студентами не менше одного-двох разів на тиждень.

Для студентів другої групи (низький рівень) звертаємо увагу на складні випадки орфографії, зокрема на ті моменти, причиною яких є інтерференція, оскільки поза межами університету вони спілкуються і російською, й українською мовами. Заняття з ними мають проводитись щотижня.

Для студентів третьої групи достатньо проводити консультації (раз на тиждень), перевіряючи їхні знання шляхом тестування та написання контрольних диктантів, зокрема самодиктантів та диктантів з граматичним завданням.

Для студентів четвертої групи (високий рівень) корисними будуть творчі завдання (есе, репортаж, інтерв'ю, твір тощо), які дають можливість продемонструвати не тільки рівень їхньої орфографічної грамотності, але й словниковий запас, вміння користуватися відповідними мовними засобами. Таким студентам можна запропонувати теми на студентську наукову конференцію, взяти участь в олімпіадах з української мови і т. ін.

Отже, для досягнення поставленої мети (навчити студентів правильно писати й оформлювати думку за допомогою мовних засобів) необхідно з'ясувати рівень володіння сучасною українською мовою та можливості кожного студента з тим, щоб робота над піднесенням їхньої грамотності дала позитивні результати.

О. Д. Колотило, канд. екон. наук, доц.,
кафедра страхування

ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК МЕТОД ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Однією зі складових вітчизняних інновацій в методології активізації навчального процесу є впровадження тренінгових технологій. За останні роки в університеті в цьому напрямку було